

ПОЗДРАВНА РИЈЕЧ ПРЕДСЈЕДНИКА ПРЕДСЈЕДНИШТВА СР ЦРНЕ ГОРЕ МИОДРАГА ВЛАХОВИЋА

Била би велика грешка ако не бисмо указали на чињеницу да само одржавање оваквог скупа значи огромно достигнуће Црне Горе. Историја нам није била наклоњена, па се до скора није могло ни сањати о стварању кадрова и организовању институција способних да се баве научним радом. Не рачунајући стољећа која су за нама, било нам је потребно неколико послеријатних деценија да бисмо створили услове за оснивање Универзитета и Академије наука и умјетности, без којих се не може замислити прави научни рад. Мора се признати да су то историјски кораци у развоју Социјалистичке Републике Црне Горе.

Не би ли се ова чињеница могла узети и као дјелимичан одговор на питање какав је однос нашег друштва према науци. Могу се чути, свакако основана, упозорења да друштво мало одваја за науку. Имамо, заиста, убједљивих поређења и података о томе колико ми, а колико поједине високо развијене земље одвајају за истраживања, науку и технологију. Наше друштво је показало да има слуха за потребе науке, изградило је свијест о улози науке у развоју, трасирало је главне стазе које нам омогућавају да и у области науке смањујемо јаз који нас дијели од оних развијенијих. Мора се рећи да је све то било примјерено реалним могућностима. Међутим, дошли смо у фазу када, што се будућности тиче, морамо са пуном пажњом и максималним напрезањем тражити могућности за значајнија повећања улагања у науку. То се односи, прије свега, на удружени рад, који једино у самоуправном повезивању може остварити оправдан захтјев за третирање науке као производне снаге. Само по себи то захтијева већа улагања у науку, али, по тој основи, очекује се и увећање националног дохотка. На тај начин успоставио би се прави и потпуни однос интереса друштва за развој науке и одговорности и оспособљености науке за развој друштва. Наиме, Црна Гора распо-

лаже великим привредним потенцијалом. Несумњиво, наше амбиције морају бити усмјерене на такво организовање овог потенцијала да он почне давати доходак адекватан тим могућностима. То неизбјежно тражи чвршће повезивање привреде и науке да би се дошло до практичних рјешења још увијек отворених крупних задатака — максималног искоришћавања капацитета, повећања продуктивности рада, економичности пословања и томе слично. Постоји оцјена да је једна од највећих бољки науке у Црној Гори управо њена немоћ да, на основама самоуправног организовања, своје капацитете концентрише на кључне развојне проблеме. Разумљиво да ће за превазилажење тог стања бити, уз доста времена, нужни и темељито разрађени програми на научно заснованој представи о томе како реструктурирати привреду, што је прихваћено као привредни и друштвени приоритет, али недовољно разрађено, иако се ради о стратешким концепцијама. Разумљиво да наука, повезујући се са појединим субјектима у производњи, не смије испустити из вида генерална усмјерења, која траже високо организована интердисциплинарна истраживања и рјешења. Примјер човјекове околине у том погледу за Црну Гору може бити посебно карактеристичан. Црна Гора мора да развија индустрију и тиме значајно повећа запосленост и доходак, али је тачно и да је, иако озбиљно угрожена, али још увијек добрим дијелом очувана, њена природа једна од изузетних предности за даљи развој. На науци је да понуди рјешења питања шта се и како може развијати у области индустрије а да се очува и валоризује човјекова околина, која већ представља једну од главних основа развоја. Природно да је за овакве задатке, уз друге предуслове, нужна и адекватна организованост саме науке.

Када је ријеч о организацији и организованости науке, мора се безусловно поћи од тезе да не могу да постоје републичке науке, за разлику од појма постојања науке у републикама. Сви сегменти науке у СФР Југославији морају тражити своје усмјерење и постављати циљеве у оквиру свјетских достигнућа, захтјева и сарадње, затим у оквиру научних снага и потреба наше земље, па у оквирима специфичних интереса и потреба Републике. Услов за технолошки и научни развој јесте изградња јединственог концепта за читаву земљу, уз тражење додирних тачака за удруживање снага и са другим земљама. Зато се може само поздравити све оно што је на ту тему изречено недавно на 16. сусрету самоуправљача „Црвени барјак“ у Крагујевцу.

Без обзира на то са колико оптимизма можемо оцијенити постојећи кадровски потенцијал, од кога се очекује да на својим плећима понесе највећи дио терета у извршавању ових и многих других задатака, морамо стално имати

на уму неопходност да непрекидно подстичемо активан однос према припреми научног подмлатка. Незаобилазан је дио ове теме питање нашег система образовања, који пресудно утиче на квалитет кадрова за научноистраживачки рад. Садашњу програмско-методолошку усмјереност образованог система, почев од основног до високошколског, карактеришу анемичност и просјечност, без неопходног подстицања обдарених појединаца. Не постоји, наиме, у довољној мјери кроз наставу уткан систем одабирања и стимулисања талената, који би се, зависно од склоности, образовали и на основу посебних допунских програма, прилагођених њиховим способностима, што је један од основних услова за стварање врхунског кадра за научноистраживачки рад.

Пријатно ми је што могу, када је ријеч о осавремењивању образовања, да вас информишем да смо на добром путу да се већ од ове јесени приближно у половини основних и средњих школа Црне Горе уведе обука на компјутерима. Овај изузетно значајан потез, који значи хватање корака у образовању са знатно развијенијим срединама, резултат је ентузијазма једне особе, као и разумијевања и подршке неколико већих радних организација и надлежних органа.

На крају, дозволите да изразим своје посебно задовољство тиме што сам почашћен да поздравим овај скуп и да вам, у име Предсједништва СР Црне Горе и своје лично, зажелим успјешан рад.

